

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 22 березня 2024 р. № 323

КРИТЕРІЇ

оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам
господарювання, діяльність яких пов'язана з
використанням об'єктів портової інфраструктури

1. Ці критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання з метою сприяння господарській діяльності, що пов'язана з використанням об'єктів портової інфраструктури (далі — державна допомога), та встановлюють умови, за яких така державна допомога є допустимою для конкуренції.

2. У цих критеріях терміни вживаються в такому значенні:

інфраструктура порту — гідротехнічні споруди морських портів, гідротехнічні споруди внутрішніх водних шляхів (крім підхідних каналів/внутрішніх підхідних каналів, судноплавних каналів, операційних акваторій причалів/причальних споруд, суднового ходу, шлюзів), інфраструктура для збору суднових відходів та залишків вантажів (включаючи спеціалізовані судна) та інфраструктура заправки та підзарядки в портах, що забезпечує транспортні засоби, мобільне термінальне обладнання та мобільне наземне обладнання електроенергією, воднем, аміаком і метанолом;

інфраструктура доступу до інфраструктури порту — залізничні та автомобільні під'їзні шляхи, підхідні канали/внутрішні підхідні канали, судноплавні канали, операційні акваторії причалів/причальних споруд, судновий хід та шлюзи, необхідні для забезпечення доступу до та входу на територію морського або річкового порту (термінала) чи в порту користувачів;

експлуатаційне днопоглиблення — роботи з ліквідації наслідків заносимості, вилучення наносів з ґрунту, що розташовані над заданим рівнем проектного дна в акваторіях морських портів, на суднових ходах водних шляхів, операційних акваторій причальних споруд, судноплавних каналів з метою забезпечення оголошених глибин акваторій морських портів, гарантованих, навігаційних, паспортних габаритів суднового ходу (фарватеру), операційних акваторій причальних споруд, судноплавного каналу;

допустимі витрати — перелік витрат, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги;

об'єкти портової інфраструктури — об'єкти, які входять до інфраструктури порту та інфраструктури доступу до інфраструктури порту;

операційний прибуток — різниця між доходами та операційними витратами, приведеними у відповідність з їх розміром на момент надання державної допомоги (протягом строку дії інвестиційної програми), якщо ця різниця є позитивною. Операційні витрати включають витрати на оплату праці і нарахування на заробітну плату, предмети, матеріали, обладнання та інвентар, оренду, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, оплату послуг (крім комунальних), адміністративні витрати без урахування амортизаційних витрат та інших витрат, які було покрито інвестиційною допомогою, інші поточні витрати, безпосередньо пов'язані з утриманням та обслуговуванням портової інфраструктури;

портова надбудова — наземні споруди (зокрема для зберігання), стаціонарне обладнання (зокрема склади та будівлі терміналів), а також рухоме обладнання (зокрема крани), розташовані в порту для надання портових послуг, пов'язаних із транспортом;

інфраструктура для збору суднових відходів та залишків вантажів — стаціонарні, плаваючі або пересувні портові об'єкти, зокрема спеціалізовані судна, здатні приймати суднові відходи або залишки вантажів відповідно до Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/883 від 17 квітня 2019 р. про портове приймальне обладнання для здавання відходів із суден, про внесення змін до Директиви 2010/65/ЄС та про скасування Директиви 2000/59/ЄС.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Господарському кодексі України, Кодексі торговельного мореплавства України, Законах України “Про державну допомогу суб'єктам господарювання”, “Про захист економічної конкуренції”, “Про внутрішній водний транспорт”, “Про морські порти України”, постанові Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 36 “Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 14, ст. 473).

3. Ці критерії не застосовуються до допомоги:

1) що надається на експортну діяльність, яка безпосередньо пов'язана з обсягом експорту (зокрема із збереженням чи збільшенням такого обсягу), із створенням та функціонуванням дистриб'юторської мережі або іншими поточними витратами, пов'язаними з експортною діяльністю;

2) якщо її надання обумовлено виконанням отримувачем державної допомоги — іноземним суб'єктом господарювання обов'язкової вимоги мати головний офіс на території України; вимога мати філію та/або

представництво на території України на дату отримання державної допомоги в розпорядження дозволяється;

3) якщо її надання залежить від зобов'язання отримувача державної допомоги використовувати товари (роботи, послуги) вітчизняного виробництва;

4) що надається суб'єкту господарювання, який не виконав рішення Уповноваженого органу з питань державної допомоги про повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції (в разі наявності такого рішення), у порядку, передбаченому законодавством про державну допомогу суб'єктам господарювання.

4. Державна допомога суб'єктам господарювання, діяльність яких пов'язана з використанням об'єктів портової інфраструктури, надається в будь-якій формі, визначеній Законом України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання".

5. До категорій отримувачів державної допомоги належать суб'єкти господарювання, які одночасно відповідають таким ознакам:

1) є суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з використанням об'єктів портової інфраструктури;

2) є суб'єктами господарювання, які не перебувають у скрутному становищі.

6. Державна допомога є допустимою, якщо одночасно виконуються такі вимоги:

1) державна допомога має стимулюючий ефект. Державна допомога вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо:

отримувач державної допомоги звернувся за державною допомогою до початку робіт над проектом, який реалізується із залученням державної допомоги, чи провадження діяльності або має підтвердження того, що право на отримання державної допомоги надано до початку робіт над проектом чи провадження діяльності;

звернення про отримання державної допомоги містить, зокрема, найменування та категорію суб'єкта господарювання (малого, середнього або великого підприємництва), опис проекту, включно з датою його початку та закінчення, місцезнаходження проекту, перелік необхідних витрат, форму та обсяг державної допомоги;

у разі надання державної допомоги суб'єктам господарювання великого підприємництва поза межами програми державної допомоги надавач державної допомоги підтверджує на підставі наданої отримувачем державної допомоги документації, що державна допомога приведе до істотного збільшення:

- сфери дії проекту чи діяльності; або

- загальної суми витрат отримувача державної допомоги на проект чи діяльність; або

- швидкості завершення відповідного проекту чи діяльності.

Проект вважається розпочатим, а діяльність проваджена, якщо наявна хоча б одна з таких ознак:

отримувач державної допомоги розпочав будівельні роботи, пов'язані з інвестиціями; або

отримувач державної допомоги взяв на себе зобов'язання, підтверджені документально (господарськими договорами), щодо замовлення устаткування (обладнання); або

отримувач державної допомоги взяв на себе будь-яке інше зобов'язання, внаслідок якого інвестиції не можуть бути приведені в початковий стан.

Отримання прав на земельну ділянку, зокрема її купівля, та підготовчі роботи, зокрема такі, як отримання документів дозвільного характеру та проведення попередніх техніко-економічних досліджень, не вважаються початком робіт над проектом чи провадженням діяльності.

У випадку приєднання одного суб'єкта господарювання до іншого початком робіт над проектом вважається придбання активів, безпосередньо пов'язаних із суб'єктом господарювання, який приєднується.

До державної допомоги у формі податкових заходів вимоги, передбачені абзацами другим — четвертим підпункту 1 цього пункту, не застосовуються.

Державна допомога у формі податкових заходів вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо право на отримання державної допомоги надано:

до початку робіт над проектом чи провадження діяльності, крім випадків, коли діяльність вже охоплювалася попередніми програмами підтримки у формі податкових заходів;

відповідно до об'єктивних критеріїв без подальших дискреційних дій надавача державної допомоги;

2) максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати різниці між допустимими витратами та операційним прибутком від інвестиції або від витрат на здійснення експлуатаційного днопоглиблення. Цей розмір розраховується шляхом:

визначення розміру державної допомоги заздалегідь, за вирахуванням операційного прибутку від суми допустимих витрат, визначених на основі обґрунтованих прогнозів; або

повернення отримувачем надавачеві державної допомоги суми державної допомоги, що перевищує різницю між допустимими витратами та операційним прибутком від інвестицій;

3) державна допомога спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, якими є:

інвестиції для нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення інфраструктури порту;

інвестиції для нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення інфраструктури доступу до інфраструктури порту;

експлуатаційне днопоглиблення;

4) витрати, пов'язані з діяльністю, що не відноситься безпосередньо до транспорту, включаючи промислові виробничі потужності, що діють у порту, офіси чи магазини, а також портові надбудови, не є допустимими витратами;

5) витрати на відшкодування будівництва, встановлення чи модернізацію інфраструктури заправки та підзарядки в портах, що постачає судна викопним паливом, таким як дизель, природний газ, у газоподібному (стиснений природний газ) і зрідженому стані (скраплений природний газ), а також скраплений нафтовий газ, не є допустимими витратами;

б) максимальний розмір державної допомоги, передбаченої абзацом другим підпункту 3 цього пункту, для морських портів не повинен перевищувати:

100 відсотків допустимих витрат, якщо загальна вартість проекту не перевищує 22 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

80 відсотків допустимих витрат, якщо загальна вартість проекту становить більше ніж 22 та/або дорівнює 55 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

60 відсотків допустимих витрат, якщо загальна вартість проекту перевищує 55 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

7) максимальний розмір державної допомоги, передбаченої абзацами третім і четвертим підпункту 3 цього пункту, для морських портів не повинен перевищувати 100 відсотків допустимих витрат та загальну вартість проекту/робіт 143 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

8) максимальний розмір державної допомоги, передбаченої абзацами другим — четвертим підпункту 3 цього пункту, для річкових портів (терміналів) не повинен перевищувати 100 відсотків допустимих витрат та загальну вартість проекту/робіт 44 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

9) максимальний розмір державної допомоги, передбаченої абзацами третім і четвертим підпункту 6 цього пункту, за потреби може бути збільшений:

на 5 відсотків для регіонів, які отримують державну допомогу для сприяння окремим видам господарської діяльності або окремим економічним сферам, або суб'єктам господарювання в окремих економічних зонах, за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України; або

на 10 відсотків для регіонів, які отримують державну допомогу для сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, у яких рівень життя є низьким або рівень безробіття є високим;

10) для державної допомоги розміром, що не перевищує 5,5 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, максимальний розмір державної допомоги для морських портів може бути встановлений на рівні 80 відсотків допустимих витрат як альтернатива застосуванню методу, зазначеному в підпунктах 6 і 7 цього пункту;

11) для державної допомоги розміром, що не перевищує 2,2 млн. євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, максимальний розмір державної допомоги для річкових портів (терміналів) може бути встановлений на рівні 80 відсотків допустимих витрат як альтернатива застосуванню методу, зазначеному в підпункті 8 цього пункту;

12) до допустимих витрат на інфраструктуру заправки та підзарядки в портах, що забезпечує транспортні засоби, мобільне термінальне обладнання та мобільне наземне обладнання електроенергією, воднем, аміаком і метанолом, належать, зокрема:

витрати на будівництво, встановлення, модернізацію або розширення інфраструктури заправки та підзарядки в портах, а саме витрати на саму зазначену інфраструктуру та відповідне технічне обладнання, зокрема стаціонарні, мобільні або плавучі засоби, установку або модернізацію електричних або інших компонентів, включаючи електричні кабелі та силові трансформатори, необхідні для підключення зазначеної інфраструктури до мережі або до місцевого блоку виробництва чи зберігання електроенергії або водню, а також інженерні роботи, адаптацію

землі та/або доріг, витрати на встановлення та витрати на отримання відповідних документів дозвільного характеру;

інвестиційні витрати на виробництво відновлюваної електроенергії або водню з відновлюваних джерел на місці та інвестиційні витрати на накопичувачі для зберігання відновлюваної електроенергії або водню. Номінальна виробнича потужність локальної установки для виробництва відновлюваної електроенергії або водню не повинна перевищувати максимальної номінальної потужності або потужності заправки інфраструктури заправки та підзарядки в портах, до якої вона підключена;

13) якщо державна допомога надається для будівництва, встановлення або модернізації інфраструктури заправки та підзарядки в портах, що постачає водень, отримувач державної допомоги бере на себе зобов'язання забезпечити в строк до 31 грудня 2035 р. перехід зазначеної інфраструктури на постачання виключно відновлюваного водню.

Якщо державна допомога надається для будівництва, встановлення або модернізації інфраструктури заправки та підзарядки в портах, що постачає аміак або метанол, отримувач державної допомоги бере на себе зобов'язання забезпечити в строк до 31 грудня 2035 р. перехід зазначеної інфраструктури на постачання виключно аміаку або метанолу, енергетичний вміст яких отримано з відновлюваних джерел, крім біомаси, і які були вироблені відповідно до методологій, викладених для відновлюваних рідких і газоподібних транспортних палив небіологічного походження в Директиві (ЄС) 2018/2001 від 11 грудня 2018 р. про стимулювання використання енергії з відновлюваних джерел та її імплементаційних або делегованих актах;

14) нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення, експлуатація та/або оренда інфраструктури порту здійснюються суб'єктами господарювання, що визначаються на конкурентній, прозорій та недискримінаційній основі;

15) доступ до інфраструктури порту має бути відкритим для всіх суб'єктів господарювання, які провадять або планують провадити свою господарську діяльність у порту, та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі.

7. Визначення максимального розміру державної допомоги та допустимих витрат здійснюється з урахуванням податків, зборів (обов'язкових платежів), крім податку на додану вартість, відшкодування якого здійснюється відповідно до закону.

Перелік та розмір допустимих витрат підтверджує надавач державної допомоги.

8. Максимальний розмір державної допомоги, що може бути наданий отримувачу державної допомоги, визначається з урахуванням сукупного розміру державної допомоги.

Сукупний розмір державної допомоги, включно з незначною державною допомогою, яка надається отримувачеві державної допомоги на відшкодування тих самих допустимих витрат, розраховується як сума державної допомоги за всіма програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги.

9. Державна допомога з визначеними допустимими витратами може поєднуватися з:

1) будь-якою іншою державною допомогою, якщо така допомога стосується різних визначених допустимих витрат;

2) будь-якою іншою державною допомогою, включно з незначною державною допомогою, щодо тих самих допустимих витрат, які частково або повністю перекриваються, якщо таке поєднання не призводить до перевищення максимального розміру державної допомоги, що може надаватися.

10. Державна допомога, що буде виплачена в майбутньому, у тому числі та, що виплачується декількома частинами, а також допустимі витрати приводяться надавачем державної допомоги у відповідність з їх розміром на момент надання державної допомоги.

11. Після прийняття рішення про надання державної допомоги надавач державної допомоги на власному офіційному веб-сайті оприлюднює таку інформацію:

мета і форма державної допомоги;

підстави надання державної допомоги;

період надання державної допомоги;

найменування отримувача державної допомоги, його категорія (мале, середнє або велике підприємництво) та вид його економічної діяльності;

загальний обсяг державної допомоги та її частка в загальному бюджеті діяльності та робіт, на які надається державна допомога.

Ця інформація має бути доступною для громадськості без обмежень та зберігатися в надавача державної допомоги протягом 10 років.
